

Motion till riksdagen

1988/89:Fö721

av Erling Bager och Siw Persson (båda fp)

Skyldigheten att rensa ventilationskanaler

Byggnadstillsyn och övervakning av brandsäkerhet har i Sverige en lång tradition. Sotarmästare har inom sitt ansvarsområde haft till uppgift att regelbundet rengöra och kontrollera kanaler och rökgångar från eldstäderna. Deras uppgift har varit att utöva regelbunden tillsyn över brandsäkerheten.

Sotaren var en flitigt anlitad yrkesman under den tid de flesta bostäder och arbetsplatser värmdes med kamin eller kakelugn. Efter det första världskriget introducerades centralvärme i större skala och antalet eldstäder har sedan dess stadigt minskat. El- och fjärrvärme har minskat även olje- och fastbränslepannornas antal.

Den gamla eldstaden med självdragskanal hade fler uppgifter än avledning av rökgaser. Kanalerna, av vilka det fanns en för varje större rum, fungerade även som ventilationsanläggningar. Då dessa i samband med centralvärmeinstallation förlorade sin funktion, eller i nyare hus ersattes med mekanisk frånluft, upphörde även rensningsplikten utom för kanaler från kök, s.k. imkanaler. Imkanaler rensades vartannat år.

Inom räddningsverket pågår en översyn av sotningsbestämmelserna genom ett par pågående projekt. Som ett första resultat har rensningsintervallet för imkanaler nyligen utsträckts från två till tre år. Ytterligare förändringar övervägs.

I projekten har frågan om rensningsplikt huvudsakligen betraktats som ett brandskyddsproblem, medan översynen av ventilationsanläggningar setts som en åtgärd inom normalt fastighetsunderhåll. Erfarenheten har visat att ventilationsunderhållet varierar mycket och ofta försummas.

Regelbundet påträffas frånluftskanaler från badrum helt igensatta av damm. En sådan kanal som exempelvis försörjer sex lägenheter passeras under en tioårsperiod av ca 20 000 000 m³ luft, varför det inte är svårt att förstå hur ett par kubikdecimeter damm kan samlas i någon krök. Det är vanligt att servicefolk tillkallas först efter det att avsevärda problem uppstått, såsom exempelvis mögelskador i badrum m.m. Man kan anta att problemet finns dolt i ett stort antal bostäder i Sverige. Också tilluftsanläggningar är ett försummat område. Här är det i synnerhet luftintag, filter och aggregat som med tiden smutsas ned och försämrar inomhusluften.

"Sjuka hus" med otillräcklig ventilation har på senare år utpekats som sannolik orsak till allvarliga hälsoproblem för boende och anställda inom kontor, skolor eller barnstugor. Allergier och ökad infektionskänslighet sätts i samband härmed. Det är viktigt att ansvaret för en regelbunden tillsyn av ventilationsanläggningar inte helt och hållet överlämnas till fas-

tighetsägaren. Då inomhusluften har stor betydelse för människors hälsa bör såväl ventilation som rökkanaler kontrolleras regelbundet. Det förefaller naturligt att skorstensfejarmästaren vid den återkommande rensningen av imkanaler även ser över frånluftskanaler.

Mot. 1988/89
Fö721

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att de pågående projekten kring sotning inom räddningsverket såsom tilläggsdirektiv erhåller uppdrag att närmare utreda möjligheten att förena sotningsdistriktens tillsyn av rök- och imkanaler med tillsyn av de ventilationsanläggningar som beskrivits i motionen.

Stockholm den 25 januari 1989

Erling Bager (fp)

Siw Persson (fp)